

geschiedenis en staatsinrichting CSE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 54 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

De vakinhoudelijke argumenten waarvan sprake is in de algemene regel 3.3 moeten voor het vak geschiedenis en staatsinrichting afkomstig zijn uit gezaghebbende, wetenschappelijk verantwoorde publicaties.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Staatsinrichting van Nederland

1 **A**

2 **maximumscore 2**

Bewering 1 is juist.

Bewering 2 is onjuist.

Bewering 3 is juist.

Bewering 4 is onjuist.

Indien vier beweringen juist

2

Indien twee of drie beweringen juist

1

Indien geen of één bewering juist

0

3 **C**

4 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De brief is geschreven door Troelstra
- want de schrijver strijdt voor de emancipatie van de arbeiders / is enthousiast over de emancipatie van de arbeidersklasse / Thorbecke is al in 1872 overleden

1

1

5 **D**

6 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat in die periode het algemeen kiesrecht werd ingevoerd.

7 **D**

8 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat vrouwen (moeten wennen aan de nieuwe situatie omdat ze) voor het eerst wettelijk actief kiesrecht krijgen / ze alleen passief kiesrecht hadden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Indien gekozen wordt voor:

- Ik ben **vóór** een opkomstplicht, omdat de opkomstplicht een middel is om de politieke betrokkenheid van de burger te verhogen / het democratischer is als alle kiesgerechtigde burgers hun stem uitbrengen / een volksvertegenwoordiging een afspiegeling hoort te zijn van de hele bevolking.

of:

Indien gekozen wordt voor:

- Ik ben **tegen** een opkomstplicht, omdat de opkomstplicht in strijd is met de opvattingen over vrijheden en rechten van de burger in een democratie / als bevoogdend/betuttelend kan worden ervaren / burgers verstandig en wijs genoeg zijn om zelf te beslissen of ze een stem uitbrengen of niet / zelf wel weten of ze van een recht gebruik maken of niet.

Opmerking

Alleen als na een keuze een passend inhoudelijk argument volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

14 maximumscore 2

Bij 1 hoort b (officier van justitie).

Bij 2 hoort d (verdachte).

Bij 3 hoort a (advocaat).

Bij 4 hoort c (rechter).

Indien vier antwoorden juist

2

Indien twee of drie antwoorden juist

1

Indien geen of één antwoord juist

0

15 maximumscore 2

Bij het parlement hoort een Tweede Kamerlid.

Bij de regering hoort een minister.

Bij de rechtbank hoort een officier van justitie.

Indien drie antwoorden juist

2

Indien twee antwoorden juist

1

Indien geen of één antwoord juist

0

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 2 1 = sociaal 2 = sociaal 3 = sociaal 4 = klassiek	
	Indien vier antwoorden juist	2
	Indien twee of drie antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord	0
17	maximumscore 3 Gebeurtenis 1 hoort bij periode B. Gebeurtenis 2 hoort bij periode A. Gebeurtenis 3 hoort bij periode A. Gebeurtenis 4 hoort bij periode D. Gebeurtenis 5 hoort bij periode C. Gebeurtenis 6 hoort bij periode B.	
	Indien zes antwoorden juist	3
	Indien vier of vijf antwoorden juist	2
	Indien twee of drie antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord juist	0

Historisch overzicht vanaf 1900

18	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat de landen/soldaten die tegenover elkaar staan, gebukt gaan onder de grote hoeveelheid wapens / niet meer tot vechten in staat zijn.	
19	maximumscore 2 Bij bron 10 hoort jaartal c (1919). Bij bron 11 hoort jaartal b (1917). Bij bron 12 hoort jaartal a (1914).	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien geen of één antwoord juist	0
20	maximumscore 2 • nummer 2 • nummer 4	
		1
		1
21	C	

Vraag	Antwoord	Scores
22	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – de bijzondere scholen werden (voortaan op dezelfde manier als de openbare scholen) gefinancierd door de overheid – er kwam algemeen (mannen)kiesrecht / het censuskiesrecht werd afgeschaft – er kwam passief kiesrecht voor vrouwen – er kwam een stelsel van evenredige vertegenwoordiging / het districtenstelsel werd afgeschaft <p>per juist antwoord</p>	1
23	E	
24	D	
25	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – De sporters brengen de Hitlergroet. – Op de achtergrond wappert de nazivlag / is het hakenkruis te zien. – De atleet op de voorgrond is (door zijn blonde haar) een voorbeeld van de ideale Duitser (Ariër). <p>per juist antwoord</p>	1
26	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat (de opvattingen van) Hitler/het nationaal-socialisme de soldaten de dood instuurt (door de Sovjetunie aan te vallen).</p>	
27	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de spotprent gemaakt is naar aanleiding van de mislukte Duitse inval in de Sovjetunie / de Slag om Stalingrad die verloren werd door de Duitsers (of elk ander voorbeeld van een Duitse nederlaag in de Sovjetunie).</p>	
28	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de (Japanse) aanval op Pearl Harbor/de Verenigde Staten.</p>	
29	D	
30	E	
31	D	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de economische groei geld opleverde waardoor de verzorgingsstaat gefinancierd kon worden.

33 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- het aanleggen van het IJzeren Gordijn
- de Blokkade van Berlijn
- de oprichting van het Warschaupact
- de bouw van de Berlijnse Muur
- de oorlog in Korea
- de oorlog in Vietnam
- de Cubacrisis

Opmerking

Ook andere historisch juiste gebeurtenissen mogen goed gerekend worden.

34 maximumscore 2

Bij omschrijving a hoort organisatie 4 (VN).
 Bij omschrijving b hoort organisatie 3 (NAVO).
 Bij omschrijving c hoort organisatie 1 (EGKS).
 Bij omschrijving d hoort organisatie 2 (EU).

Indien vier antwoorden juist	2
Indien twee of drie antwoorden juist	1
Indien geen of één antwoord juist	0

35 maximumscore 2

Bij bron 26 hoort persoon c (Kennedy).
 Bij bron 27 hoort persoon b (Gorbatsjov).
 Bij bron 28 hoort persoon a (Drees).
 Bij bron 29 hoort persoon d (Stalin).

Indien vier antwoorden juist	2
Indien twee of drie antwoorden juist	1
Indien geen of één antwoord juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

36 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Indien gekozen wordt voor wél méér samenwerken (één van de volgende):

- dan worden dezelfde soort problemen (zoals milieu, misdaad, terrorisme) op een effectievere manier aangepakt.
- dan kan je met dezelfde munt in álle Europese lidstaten betalen.

of

Indien gekozen wordt voor niet méér samenwerken (één van de volgende):

- dan heeft Nederland nóg minder te vertellen.
- dan kost het nóg meer geld om in alle landen dezelfde wetten en regels in te voeren en na te leven.

Opmerking

Alleen als na ‘wel’ of ‘niet’ een juiste inhoudelijke verklaring volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

37 C

38 maximumscore 1

Eerst 32, dan 30, daarna 33 en ten slotte 31.

Opmerking

Er is maar één juiste tijdvolgorde.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- bron 1 I. Brugmans, Stapvoets voorwaarts, Bussum 1970, pag. 101.
- bron 2 Kleio, oktober 2006, nummer 7, pag. 33.
- bron 3 naar: I. de Wilde, Een sterke geest van vrijheid, 2000, Amsterdam, pag. 61.
- bron 4 H. Knippenberg, De eenwording van Nederland, Nijmegen 1988, pag. 149.
- bron 5 L. de Vries (red.), Het beste van Albert Hahn, Amsterdam 1984, pag. 65.
- bron 6 Spiegel Historiae, juni 1992, nummer 6, pag. 227.
- bron 7 ANP fotoarchief
- bron 8 naar: H. Tielof, Maatschappijleer I, Den Haag 1990, pag. 26.
- bron 9 J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw.
Boek I 1900-1945, Barneveld 1993, pag. 37.
- bron 10 t/m 12 W. Velema, Het aanzien van ons verleden. Kroniek van de Europese Wereld 1000-2000, Utrecht 2000, pag. 212, 209 en 206.
- bron 13 L. Mulder, De twintigste eeuw, Apeldoorn 1991, pag. 187.
- bron 14 en 15 J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw.
Boek I 1900-1945, Barneveld 1993, pag. 268 en 47.
- bron 16 J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw.
Boek II 1945-heden, Barneveld 1986, pag. 151.
- bron 17 naar: J. Bomans, Troelstra's avontuur en de katholieken, Haarlem 1918, pag. 6.
- bron 18 J. Knigge, Historisch Perspectief. Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw.
Boek I 1900-1945, Barneveld 1993, pag. 70.
- bron 19 Geschiedenis van de wereld. Larousse. Hitler-Duitsland, 1933-1936, pag. 2368-2369.
- bron 20 Geschiedenis van de wereld. Larousse. Kampen des doods, 1942-1943, pag. 2496.
- bron 21 K. van den Hoek, De Tweede Wereldoorlog. Duitsland verliest op alle fronten,
Rotterdam z.j., pag. 44.
- bron 22 naar: <http://www.geschiedenisvoorkinderen.nl/eeuw/wo2inwereld.htm>
- bron 23 Z. Zeman, Propaganda in de Tweede Wereldoorlog. Politieke affiches 1939-1945,
Utrecht 1980, pag. 36.
- bron 24 K. van den Hoek, De Tweede Wereldoorlog. Duitsland verliest op alle fronten,
Rotterdam z.j., pag. 44.
- bron 25 Stichting Pers en Prent, Utrecht 2000, pag. 23.
- bron 26 t/m 28 naar: M. Fogteloo (red.), I have a dream. Belangrijke en bijzondere redevoeringen uit de
wereldgeschiedenis, Utrecht 1998, pag. 398, 558 en 337-338.
- bron 29 naar: P. Geurts e.a. (red.), Bronnenboek. De laatste vijftig jaar in documenten,
Amsterdam 1971, pag. 44-45.
- bron 30 t/m 33 De Stentor, zaterdag 9 september 2006.